

21 вересня 2016 р.

Проблеми у галузі освіти

Як представник організації, яка забезпечує захист трудових прав та соціально-економічних інтересів працівників освіти, зупинюся на головних проблемах навчальних закладів та їх працівників, а також як освітянам завершити фінансовий рік.

1. Недостатність фінансування галузі до кінця цього року становить 7,2 млрд. грн, зокрема дефіцит обсягів освітньої субвенції складає 3,7 млрд. грн; видатків місцевих бюджетів, – 2,2 млрд. грн; недофінансування професійно-технічних навчальних закладів – 1,3 млрд. грн.

2. Заборгованість із заробітної плати станом на 1 вересня становила 30,4 млн. гривень. За нашими даними така ситуація склалася у 6 областях (Івано-Франківська, Закарпатська, Сумська, Чернівецька, Чернігівська, Хмельницька). Чисельність працівників, яким заборгувала держава складає близько 9 тисяч осіб.

3. У цьому році передача на місця повноважень щодо управління професійно-технічними навчальними закладами відбулась без забезпечення державою місцевих бюджетів трансфертами у вигляді субвенції на підготовку робітничих кадрів. Попри незначні вливання з держбюджету, галузь лихоманить і до сьогодні.

Така ж участь чекає вищі навчальні заклади I-II рівнів акредитації. Хоча допоки вдалося не допустити передачі видатків на підготовку кадрів у такого типу вишів з державного до місцевих бюджетів.

4. Гострою є проблема оптимізації мережі загальноосвітніх навчальних закладів шляхом створення опорних шкіл та філій, об'єднання малокомплектних шкіл, зміни їх типу та ступеня, особливо у сільській місцевості. Законодавчого підґрунтя для створення таких типів та структур навчальних закладів немає. **Не передбачається узаконення діяльності опорних шкіл та їх філій в підготовленому до повторного першого читання проекті закону «Про освіту».** За інформацією Міністерства лише в цьому році попали під скорочення приблизно 4 тисяч вчителів, закрито понад півтори сотні малокомплектних шкіл. Хоча за нашими даними їх значно більше.

Суперечить законодавству й наказ МОН України № 944 про з'єднані класи та класи-комплекти. Адже стаття 14 діючого Закону чітко регламентує правила формування класів з кількістю від 5 дітей та групове навчання при меншій їх кількості.

5. Не сприяє підвищенню якості освіти і низький рівень заробітної плати педагогічних працівників.

Через порушення законодавства середній розмір посадових окладів педагогічних працівників на сьогодні складає 2334 грн. або 38,5 % від законодавчо гарантованого. Згідно з законом «Про освіту» він мав би становити 6064 грн., тобто на рівні середньої зарплати в промисловості за липень 2016 року.

Вже й Апеляційний суд своїм рішенням підтвердив позицію профспілки, що розмір посадового окладу працівника 1 т.р. ЄТС має перевищувати мінімальну заробітну плату.

Попри домовленості про скорочення розриву між цими базовими величинами за щойно підписаною Генеральною Угодою в проекті закону про Державний бюджет на 2017 рік таке скорочення не передбачено. **Розраховуємо на врегулювання питання розміру базового тарифу ЄТС саме Парламентом.**

6. Добре, що законопроект передбачає підвищення тарифних розрядів для вчителів шкіл з 8 до 10. Але ми наполягаємо на тому, щоб були виділені кошти для підвищення заробітних плат працівникам дошкільних та позашкільних навчальних закладів, а в цілому – всіх педагогічних та науково-педагогічних працівників.

За нашим переконанням не можна покладати тягар утримання загальноосвітніх навчальних закладів, зокрема житлово-комунальні послуги, оплату праці обслуговуючого персоналу, на місцеві бюджети.

7. Не менш гострим є питання фінансового забезпечення підготовки фахівців. Аналіз законопроекту засвідчує про суттєве зменшення видатків для вишів 3-4 рівнів акредитації. Для прикладу Міністерству освіти і науки пропонується фінансування за загальним фондом в обсязі 9,6 млрд. гривень проти цьогорічних 11,4 мільярдів і це при тому, що в наступному році передбачається підвищення соціальних стандартів на 10,1% та зростання комунальних тарифів. Ще гірша ситуація з фінансуванням вишів 1-2 рівнів акредитації, їхні обсяги зменшуються на чверть.

8. І ще одна з найболючіших проблем – стипендіальне забезпечення студентства. Попри запевнення Президента України, Прем'єр-міністра, що стипендії не будуть скасовані, в проекті Держбюджету -2017 Міністерству освіти і науки закладено лише 2 мільярди гривень для виплати академічних стипендій та 1,99 мільярда гривень – для виплати соціальної стипендії. Не зрозуміло, чому передбачаються видатки на соціальні стипендії студентам вишів Міністерству соцполітики, обсяг яких складає близько мільярда гривень. За нашими розрахунками для забезпечення реалізації статті 62 щойно прийнятого закону «Про вищу освіту» необхідно передбачити 10,5 млрд. гривень, з них 9,5 млрд. – для виплати академічних стипендій і лише 1 млрд. – для соціальних стипендій.

9. За таких умов неможливо забезпечити у суспільстві якісну освіту. Через відтік кадрів Україна втрачає як висококваліфікованих фахівців так і само освічену, прогресивну студентську молодь.

10. Вирішенню зазначених проблем сприятиме врахування зазначеного вище у рішенні комітету.

Дякую за увагу!